20 Та загази кржви до колена, Та преметна три ильади глави, Па си наіде Аідарева глава, И іа наіде, и іа на краі изнесе. Па му даде Аідареви дреи, Отъ Ана II. Стоилова. 25 На му даде Аідарева пушка, На му даде Аідарева кона, На му даде Аідарева азна, Да си мири земьа покраінина.

Отъ Ахж-Челебийско.

Записаль Ст. Плишковъ.

1. Крали Марко и Солунградци.

 Ма́рку, Ма́рку, Крали́ Ма́рку, Ти си сиди́ш долу, долу, Долу, долу ф кж́рчмарица, Та си пие́ш ро́іну ви́ну,

5 Роіну вину триш-гудишну, Баш ракиса пет гудишна, Та ни видиш, Крали-Марку, Доідоха ти три хаберса: Еадин хабер да карштаваш,

10 Другьса хабер да веанчеаваш, Третісан хабер, Крали-Марку, Маіка ти са пугубили, Льубса ти са пуробили! Марку му са нажеалилу,

Отъ Хипа Игнатева, с. Фатово.

15 Нажеали́лу, насади́лу,
Та васі о́адна бо́арза ко́нса,
Та ути́деа ф Сулу́н гра́да,
Та ми сті о́агна Сулунгра́дцеах,
Та си на́ідеа по́арву льу́беа,

20 Та чеа си му бдрумона:
— Льўбеа, льўбеа, пеарву льўба, Коі направи сува дубро?
Пак та си му бдрумонеа:
— Сториха гу твои достеа,

25 Твои достеа, присатеалеа. Тугаф стана Крали-Марку, Та хи стори каіну иска, Каіну иска и поизсаде.

2. Царь Костадинъ и синъ бѣлъ гължбъ.

Вазльулеаса Чьоарну мореа,
 Чоарну мореа с Беалу мореа,
 Дальги феарлеа ф синьу небу,
 Нис дальгинеа син беал голабт)

5 Горга фоарка, долу стояни На царьуви равни дворга. Видгали гу аскертану, Искачиха султать ану, Да удригат син бтал голаб.

Де́ хи ви́деа ца́р Кустади́н,
 То́і аске́рьу о́друмонеа:
 — Ни иска́чеаітеа, султа́теану,
 Ни удри́ваітеа си́н бе́ал го́лаб.
 Ка́іну ка́за та́ва ду́ма,

15 Та путфеаркна син беал голаб, Та ми стеани на царьуви, На царьуви равни двореа, Цар Кустидину на скутьеану, Растранера си крилцана,

20 Та сабори б'алу книжа, Отъ Колю Стаматовъ въ Устово. Веалу книжеа, чоарну писму. Сабрали са книжовници, Книжовници и попувса, Да испеаоат беалу книжеа,

25 Балу книжа, чоарни песму. Голабича си одрумонча:
— Повикантча поп Никола, Поп Никола сас момчану,
Да испече безлу книжьта,

30) Беплу книжьеа, чеарну писму. Пувикаха поп Никола, Поп Никола сас момчеану. Чи си запеа беалу книжеа, Хем гу пеае, хем зарони,

35 Хем зарони ситни свалзи. Цар Кустадин одрумонва: — Оти пвает и ми рониш, И ми рониш ситни свалзи? Поп Никола одрумонва:

40 — Царцкуну штат да ти зеамат!

¹) Едвали б остая ясно изговорено на края. *Гед*

3. Стара-Загора напусната отъ рускитв войски.

- 1 Цареан царьу му викашеа:
   Царьу льу, царь Аликсандру,
  Ти ма си млогу чеакалу,
  Оштеа ма малу почеакай,
- 5 Воскеана да си соабсара: Анадолцки чеарни манафеа, Стамболцки беали низамеа, Масжрцки голи читаци. Га си ги цареан пусабра,
- 10 Ч°а си хим ца́р°ан ви́каш°а: — Ала́ ми, хо́лан, мине́т°а Прис Едри́н°анцка касаб°а́, Чил°а́к да ни дупре́т°а, Се́лу да ни изгу́рит°а,
- 15 Таму са турцеа и геарци. Ала ми, холан, минетеа Ут Кара-азмак на гореа, Таму са льу врьут булгареа, Там да колитеа, палитеа,
- 20 Ни садин да ни устанса. Ала са, холан, утишли Фаф Иски-зара гулсама, Та ми са, холан, фанали Никола баш кумитчеану
- 25 И Гъбреа Заралиічеану, Димитра Чирпанлиічеану, Реаки хми назат веарзали, На шиіва ситну шинжирчеа,

На ноги томшки букає,
30 Та хи нах Хильбьом пратиха,
Таму да си хи убомсовт.
Та чом са уттам вомрнаха
Та си хи уткрмі фанаха;
Ни стару гльомдат, ни младу,

35 Ни дребни гль∘адат, ни і∘адри. Млади н•а ж•алну бл•а•аха, Каіну полцкин•а •агн•ата; Дребнин•а д•аца плач•аха, Каіну горцкин•а пильчков•а.

- 40 Вутирно ана са сабраха Искизарцкино а кумито а Ф чо астана гора зо алена, Бо алка си книга писуват И дребни со алзи і оро аха:
- 45 Еаднему нема маічица,
   Другаму нема стастрица,
   Треть аму нема льубтану!
   Царьу льу, цар Аликсандру,
   Ти си на бтаржта расштани,
- 50 Ала на боаржоа набальни, Чи си ни, царьу, доідаха Анадолцки чоарни манафоа, Стамболцки боали низамоа, Масжрцки голи читаци,

55 Та на колиха, палиха.

Слушана отъ Мария Дреева въ с. Бостина.

Отъ Прилвиъ.

Записалъ М. К. Цепенковъ.

Бъльскса. Откога іа превзеде турчино нашата земьа, почнал да и отепуа еден по еден нашите воіводи, што сме и имале тогаі. Близу до прет сто години воіводи сме имале (?). Тоа нешто можи секоі да го поверуа и от уста предаено, а наі-поекье от стари песни, што се пеат от старите лугье. Откога и сотреа нашите воіводи, турците се уталожиа. Само името воівода му остана у ниф, и со тоа име си и наречува своіте пжрвенци, што и клаваа во некоі грат наместо каімакамите, што и имаат сега.

Турската ненавист протиф нас беше голема и наі-лута. Грабанье стоката и челатта, беше катадневна, да дури и досега. Убиванье и бесчестуанье праса безбожно. Никоі ништо не можеше да му речи и одречи. Се іавуаше по некоі сжрчоен чоек да му врати на некоі турчин злото, што къе му го стореше, и тоі со зло, арно ама, тоі векье требаше да си іа реси животта, или да бега во Сжрбиа, али во некоіа далечна страна, да така да куртулиса жиф.

Поради големите зулуми турскьи, излегуаше по некої воївода со по-мала дружина, да заплашув турскьите зулумкьари, арно ама за бърго време кье и сотрев. 9) Наі-многу царуа Илиа воївода Малешеец.

До 1879. година у нас немаше како Илиа воївода. Биде късмет и у нас да стани еден воївода на име Спиро Цжрне. Негоото излегуанье за воївода причина се даде от Къучук Сулемана, што обесчести попа Цека и го умре. Прет да излези Спиро Цжрне по Къучук Сулемана да го тепа, беше се степал со едно турче каї Цжрковпо маало. Турчето беше обружаво со еден чифт пиштоли, а Цжрне му и грабна от поїас и му и вжрли во калта и си вати напреку. От тої себеп Спиро се стори качак, чупкъи турчино го вати асъм и му

Бъдъжкитъ на г. Цъпенкова, колкото и да сж непълни и на мъта напвии, заслужватъ подражание отъ страна на венчки, които записватъ исторически пъсии отъ по-ново връме, особито отъ хайдушкия периодъ. — Ред.
 Обикновено за кратко връме ги изтръбатж.